

KESZTHELYI GYÖRGY

Vallomás

*Ezennel szerelmet vallok – trágár gályarab
sós, sajátos nyelvén, mely tengeredbe csap.
Szeress, mert szeretlek, mint vírus a nyers húst,
nincs hova rejtőzz, nincs merre fuss,
léted bennem forog, bennem szédeleg,
lassan szétbontalak, megemésztelek.*

*Szeress, mert jelenem, jövőm van, kicsikém!
Te ármánykodó, imperialista kém
vagy, de bennem épül minden irattár:
az agy, a szív s a többi vérhatár.
Magamévá teszek, mint ólom a testet.
Velem pazarlod el az utolsó estet.*

*Úgy szeretlek, mint sáskaraj a gazdag
termést. Magamba zárlak, magammal takarlak.
Imádlak, mint súlyos bajba forrott
láz a páciens. Mint parlagfű az orrot.
Te édes porcukor, te savas, maró ecet,
Csak én tudlak szeretni – mint Jónás a cetet.*

KESZTHELYI GYÖRGY (1955, Kolozsvár) költő, író. Romániai irodalmi folyóiratokban, antológiákban közöl, grafikai munkákat, olajfestményeket is készít. Két verseskötete megtalálható a MEK-en, nemsokára megjelenik első regénye.

Nem látom magam

Édesanyámnak – újra

*Nem látom magam.
Belőled olvasok, benned alvadok,
nyitott sebekből téged szürcsöllek,
mint haldokló ajak, torok.
Egy sárga kukába hajítom minden szavam.*

*Te vagy az ünnep és a gyászjelentés,
lassan megszűntek, tovatűntek
mind: a lábtörlő, a konyhakés,
a fakanál, a gőzölgő főzelék.
Jól láttam akkor, hogy a tünetek
egyenletében megásott,
elfekvő nyolcas lesz a fedezék.*

*Mégis itt dolgozol fizetség, haszon
nélkül – gürcölsz éjjelente,
mély tárnáimban sosem vesztegelsz.
Naponta szétszedsz és összeszerelsz...
csak azok az olcsó lányok
tűntek el ölemből,
akiket folyton szerteszerttem,
mint csábos, de hibás tartozékokat
egy rohanó futószalagon.*

*Hát még az, ami alatta rejtőzik.
(ma is te voltál a bíbor pirkadat.)*

Te vagy-e?

*Te vagy-e a szorosán
egymáshoz simuló ajtók egyikének
gyakran csapódó kiáltása mögött?
Te vagy-e a hegedű, az ének,
az örök száműzetések kísértő hangja
a nyárba száradó almafa alatt?*

*Helyezkedj csak el otthonosan,
bárki lennél – sosem ismertelek.
Legjobb esetben elvétve, ritkán,
végigsétálsz a rejtett felületeken,
alig látlak, folyton szertefoszlasz,
– bányafelhő az őszi képletekben –*

*A hűség nulla – én sem létezem.
Te sárguló pergamen, képeslapok között,
beilleszkedsz a tépett semmiségbe,
csak heversz a halk hiány íróasztalán,
ahonnan az utószó is tovább költözött.
Mégis olvaslak – csak így érthetjük egymást.*

*Te vagy-e az, aki folyton változol,
átutazol a beteg, nyomorult tényeken?
Te vagy-e itt, ahol már rég nem vagy,
mert áteveztél minden lényegen,
minden tapintható, színes látszaton –
(életvonalad mély árok a tenyeremen).*

A kör és annak áhítata

*Az vagyok, aki – nem lépek a körbe –
– lakhelyem rejtett, kisemmizett fészek.
Kívülről bámulom az illendő szabályok görbe
kerületét. Odabent malaszt, szertartás,
vérszövetség és megdicsőülések.
Arra szárnyalok, amerre a madár se lép.
Ebből a távlatból a nulla is hatalmas!
Nemesebb, mint a márkás bor aromája.*

*Mondják csak, hölgyek, urak: maguknak nem fáj a
lábuk, tyúkszemük? Hisz' egymást tapossák
tölgyfa asztaloknál és alattuk, ha megdől az ihlet.
A plüsskanapén bőcombú poloskák
torka rímes vért nyakalna – vagy egyebet.
Mit tehetek, ha folyton szökésben vagyok,
mert soha nem gyűjtöttem fényes plecsniket?
Szanaszét szórom szerény vagyonom.
Csak kirekesztetteket
etetek-ítatok másféle nimbuszok
szabálytalanul mozgó partszakaszán.*

A hallgatás ideje

Nincs feketém, hát megfőzöm
neves halottaim fehér porait,
szívemmel együtt, ha már ott a raktár.
Csüggedten kortyolgom
a hamut, a lávát,
ízlelgetem a ketyegő öröklétet,
csorba és repedt a csészém,
akár a szolgák lelke.

Ez már a hallgatás ideje – szoltam magamra többször,
de képtelen vagyok befogni a szám,
nem vagyok tisztában szinte semmivel,
akkor sem, ha fellobogózott harckocsik
hajtanak át rajtam,
akkor sem, ha imádkoztok
lelki üdvömért.
Pofa be, kutakodó tudósok, szkeptikusok!
Testszínű ragtapasszal
lezárom figyelő szemeim.
Mégis, így, vakon
átlépek minden
határvonalon.

Keresztmetszetben

...bár olykor szavakká feslenek a képek, a történések (és az ezekből csírázó döbbenetek), amelyek váratlanul a gyanútlan szemlélőbe döfnek, vagy éppen csak megérintik őt jelenlétük nyilvánvalóságával...

milyen is lehetne egy olyan eseménysorozat szavakká mázolt fala, az apró mozaikkockákból összetákolt (vitatható) Élet villanása, amely (ismét látszólag) térben és időben logikátlanul szerteszórt töredékekből végül bárki számára világos valósággá kovácsolódik...

mert alighanem éppen a sors avagy a morbidabbnak hangzó végzet számítja ki mindig napra pontosan a dátumot, de ugyanúgy meglehet, hogy egy-egy történet, pontosabban az időnként történetté csiszolódott parányi történések sorozata a valószínűség nagykönyvéből hull ki teljes mértékben véletlenszerűen – állíthatnám ezt annál is inkább, mert pontosan egy nappal korábban még mit sem lehet sejteni az egészeről...

...említenem kell azt a bizonyos kertet mint kiindulópontot (hiszen itt lépett működésbe a homokóra), ahol a nyaralóház miniatűr négyzeteire osztott – amúgy hatalmas – ablakán, akár egy légy szemén keresztül egy te(l) hetetlen napon bágyadtan szemlélttem az életet makacsul visszautasító őszi világot (április volt), illesztettem az erre-arra kúszó lomha felhők, az ég és a néha előbukkanó napkorong kollázsát, míg végül váratlanul beesteledett, rám köszöntött a titkolt valóságait felfedő világ, én pedig pár órányi önkínzó és teljesen meddő vergődés után útnak indultam a város felé kanyargó keskeny ösvényen, mélyeket szippantva a zamatos csendből, mert ugyan mi lehet nemesebb a szótlanság és a magány míves ötvözeténél, mi ösztökélhetné jobban a halottnak hitt képzeletet a körös-körül élettelenül heverő ligetek szabálytalan körvonalainál, az óvatos léptek tompa puffanásainál a porban...

...mintha aláaknázott terepen járnék... a paradicsom és a pokol tornácán átlengő úrben... sehol egy emberi hang... csak a csecsemőhangon vinnyogó macskák idéetlen ricsaja...

...szót ejthetnék a kísértetekről is: egy kisemmizett gróf bolyongó szelleméről, aki (mondják) itt tanyázik a város feletti erdőben, és időnként az egészen alant kígyózó folyóig is lemerészkedik...

...szerencsére meglehetősen hosszú utat kell még megtennem akár az első szélesebb sétányig, nem beszélve az odább leselkedő sokkal veszélyesebb helyekről, ahol már óhatatlanul megcsap a sokszínűség védőkérge alatt hosszú évek óta szuvasodó város bűzös lehelete...

...ott, a betondobozok rejtekén ilyenkor szabályszerűen horkolnak vagy éppenséggel neurotikusan rángatóznak a pár órányi tudatlanságba süppedt, tudatosságra beprogramozott szerkezetek...

...kora reggel aztán e színfalak mögül számos szögletes léptű, céltudatosságot mímelő munkáshivatalnok-vállalkozó (vagy minek is nevezhetném) tűnik elő, és megkezdődik az utcák labirintusában fortyogó nyüzsgés, koslatás, amely elharapózik a külvilág említett dobozai és a gótikus városközpont épületei között egyaránt...

...az éber, fontoskodó tekintetek többnyire kíváncsi gyanakvást tükröznek, de a nők gyűrött arcán már ilyenkor ott sunyít a kétértelmű mosoly mögé rejtett alamuszi bűn...

...most már a folyóhoz érek, ahol szándékom szerint kissé hosszabban elidőzőm majd. Nagyon megszerettem ezt a mostoha folyót, amely keresztülcsörtet a városon, vergődve lohol a villamossínnel csaknem párhuzamosan, vagy békésen simogatja a kétoldalt húzódó pászitokat. A halak már régóta kivesztek belőle, hiszen a szennycsatorna szüntelenül okádja bele jellegzetes szagú produktumát, amely szabad szemmel is jól követhető, gőzölgő ösvényt hasít a jéghideg vízbe.

Néhol, a csendesebb helyeken miniatűr öblök keletkeznek, a sátán termálforrásai, amelyek békét és nyugalmat ígérő párájukkal szinte mágikus vonzással szédítik magukba a parányi élőlényeket, hogy aztán felsőbbrendű fölényességgel megsemmisítsék őket...

...honnan kerültek ide a sirályok?

Mindenesetre leleményességüket dicséri, hogy sikerült kijátszaniuk ezeket az alattomos oázisokat olyképpen, hogy tíz-húsz percnyi megszállott röpködés után (mialatt mindannyiszor úgy tűnik, mintha valami pontosan kidolgozott rituális szabálynak engedelmessé válnának) megbékélten ereszkednek alá a megváltó felhőbe, ily módon szimbiotikus cinkosságra lépve a szennylével: ez utóbbi biztosítja számukra a maradéktalan kényelmet és felüdülést, ők, a madarak pedig eleven plakátként, világmegvető cinizmussal cáfolnak rá a természetvédők dühös és elkeseredett szólamaira.

Sokszor harminc-nyolcvan sirály is lebeg ekképpen a vízen, szorosan egymáshoz tapadva, folyton változó körvonalú, térképszerű rajzolatot alkotva.

Gyakran figyeltem őket és mindig az volt az érzésem, hogy ez a spontán tömbszerűség aprólékosan kidolgozott szervezettséget takar.

...máskor, főleg alkonyatkor megváltozik a folyó arca, ijesztővé és kiszámíthatatlanná válik a leáldozó nap fényében, amely nem egyszer bíborszínű alvadtvér-pacákat fröcsköl a hullámok közé.

...Azt hiszem, ezek a túlvilági fények (vagy ezeknek utóhatásai) készítették azt a koldust arra, hogy véget vessen életének.

Hajnaltájt, amikor már elégedetten, sőt önelégülten indultam volna vissza abba a bizonyos kertbe, a koldus már a paron feküdt puffadtan, mozdulatlanul, mint aki jóllakott. Csak a mellette lobogó rőzseláng vont dicsfényt hullamerev teste köré.

A folyót övező bozótosban berendezkedett hajléktalanok mesélték, hogy az éjszaka kellős közepén felpattant, messzire hajította vodkásüvegét, és üvöltve elrohant a folyó irányába. Megváltja a folyót. Végleg megtisztítja az ő vizét – kiabálta.

Csak az imént találtak rá.

Mellesleg tanult ember volt – mondták.

.....

.....

Másnap, szombaton kihalt volt a város.

A gyárak aludtak.

A munkások kopott butikok mélyén olcsó pálinkát vedeltek.

A szennycsatorna nyílása, mint szemrehányó, üres küklopsz-szem meredt a folyóra.

És ugyanúgy volt ez vasárnap is.

A hétfőre pedig senki nem akart gondolni.

.....

.....

S végül újra említhetném azt a bizonyos kertet, ahova természetesen visszavezetett a derengő fény, mint végső menedékhelyemre, és ahonnan az apró négyzetekre osztott ablakon, mint utolsó perceiben vergődő légy szemén keresztül, szemlélem, csodálom a vészterhes, megújulni nem akaró, száraz világot.